

Sarajevo, 30.12.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
23.12.2019.- 27.12.2019.

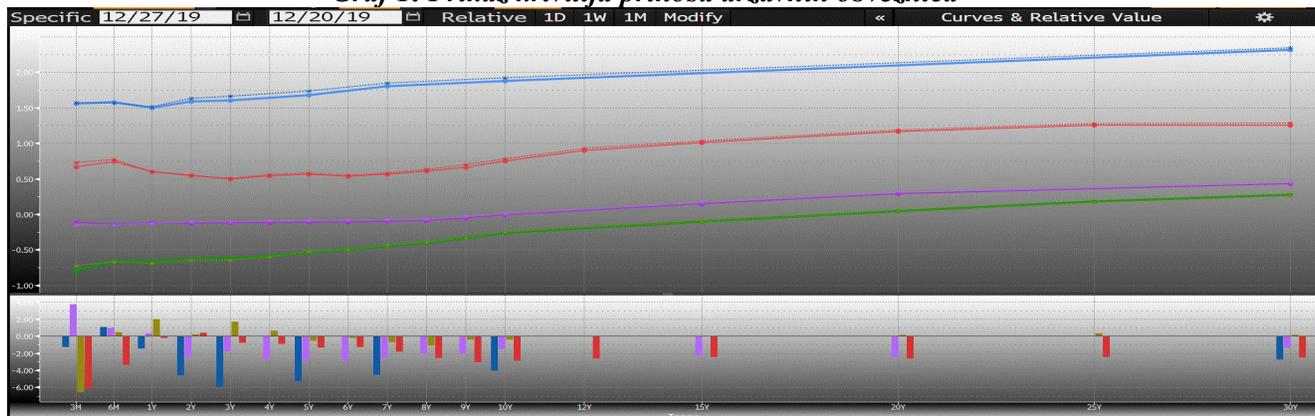
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	20.12.19	27.12.19	20.12.19	27.12.19	20.12.19	27.12.19	20.12.19	27.12.19
2 godine	-0,63	-0,63	1,63	1,58	0,55	0,57	-0,10	-0,12
5 godina	-0,53	-0,53	1,73	1,68	0,58	0,57	-0,08	-0,10
10 godina	-0,25	-0,26	1,92	1,88	0,78	0,76	0,01	0,00

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	20.12.19	27.12.19
3 mjeseca	-0,696	-0,694
6 mjeseci	-0,669	-0,665
1 godina	-0,659	-0,643

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 27.12.2019. godine (pune linije) i 20.12.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Većina tržišta u eurozoni su između 24. i 26. prosinca bila zatvorena zbog praznika, tako da je protekli tjedan bio relativno miran. Obveznicama eurozone se nakon ponedjeljka ponovo počelo trgovati tek u petak, ali su promjene bile veoma male, pa tako ni na tjednoj razini nije došlo do značajnijih promjena prinosa sigurnijih obveznica eurozone. Nešto izraženije promjene zabilježene su kod italijanskih obveznica čiji su prinosi smanjeni između 3,5 i 5 baznih bodova.

Prema istraživanju Financial Timesa, više od polovice od ukupno 34 ekonomista koji su sudjelovali u istraživanju, očekuju da bi predsjednica ECB Lagarde mogla uvesti značajne izmjene vezano za ciljanu razinu inflacije ove institucije, prvi put u posljednjih više od 16 godina, a kao dio revizije strategije tijekom sljedeće godine. Krajem prošlog tjedna objavljen je zapisnik sa sjednice UV ECB održane 12. prosinca, u kojem se, između ostalog, navodi da se očekuje da kamatne stope ostanu na trenutnim ili nižim razinama dok se inflatorna očekivanja značajno ne približe razini koja je dovoljno blizu, ali ispod razine od 2%.

Također, navodi se očekivanje da će program kupovina obveznica u iznosu od 20 milijardi EUR mjesečno trajati sve dok bude potrebno da se potvrdi prilagodljiv utjecaj glavnih kamatnih stopa ECB, te da se isti okonča ubrzo nakon što se počne sa povećanjem tih kamatnih stopa. Što se tiče reinvestiranja dospjelih sredstava po osnovi kupljenih obveznica, očekuje se da će taj proces u potpunosti trajati duže vremensko razdoblje i nakon prvog povećanja kamatnih stopa, kao i duže ukoliko se ukaže potreba radi održavanja povoljnih uvjeta likvidnosti, te dovoljne razine monetarnog prilagođavanja.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – Belgija PROSINAC	-	0,76%	0,39%
2.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G) STUDENI	-	-0,8%	-0,9%
3.	Proizvođačke cijene – Španjolska (G/G) STUDENI	-	-2,3%	-2,8%
4.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G) LISTOPAD	-	-1,0%	-0,5%
5.	Bilanca proračuna – Španjolska (u milijardama EUR) STUDENI	-	-10,99	-6,30
6.	GDP – Nizozemska (tromjesečno) final. III tromjesečje	0,4%	0,4%	0,4%
7.	Maloprodaja – Španjolska (G/G) STUDENI	2,6%	2,9%	2,9%

SAD

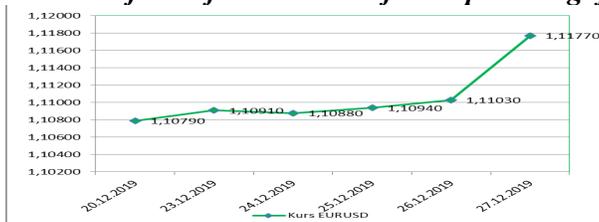
Protekli tjedan je bio veoma miran zbog praznika. Fed je objavio studiju koja je pokazala da su carine koje je uvela administracija predsjednika Trumpa 2018. godine dovele do rasta cijena i manje poslova u prerađivačkom sektoru. U ovoj studiji Fed ističe da je tradicionalno korištenje trgovinske politike kao alata zaštite i poticanja domaće proizvodnje komplicirano u sadašnjim uvjetima globalno povezanih lanaca isporuke. Također, rezultati istraživanja su pokazali da su koristi od tradicionalnog protekcionizma u vanjskotrgovinskoj razmjeni u potpunosti neutralizirani smanjenom konkurentnošću i većim troškovima u proizvodnji. Bivši predsjednik Feda iz Atlante Lockhart je u petak izjavio za CNBC da SAD trebaju nastaviti sa naporima usmjerenim ka smirivanju tržišta novca, točnije overnight tržišta tijekom 2020. godine. Na REPO tržištu je tijekom rujna došlo do oštrog rasta kamata, koje su, prema mišljenju Lockharta, rezultat “pogrešne kalkulacije” za razinu rezervi i načina kako bi one trebale biti distribuirane među bankama, te Fed sada pokušava da nađe balans.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Porudžbine trajnih dobara P STUDENI	1,5%	-2,0%	0,5%
2.	Fed Čikago, indeks poslovne aktivnosti STUDENI	-0,33	0,56	-0,76
3.	Prodaja novoizgrađenih kuća STUDENI	732.00	719.000	710.000
4.	Prerađivački sektor, Fed Ričmond PROSINAC	1	-5	-1
5.	Broj aplikacija za hipotekarne kredite 20. PROSINCA	-	-5,3%	-5,0%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 21. PROSINCA	220.000	222.000	235.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 14. PROSINCA	1.688.000	1.719.000	1.725.000

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,1079 na razinu od 1,11770.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna financijsko tržište u Velikoj Britaniji je bilo mirno zbog praznika. Časopis Times je objavio vijest da Brisel prijeti da blokira pristup Londonu EU tržištu u kontekstu novih pregovora oko Brexita u narednoj godini, pozivajući se na citiranje dokumenta koji je limitiran za javnost. Zvaničnici EU, također, upozoravaju Vladu Velike Britanije da bi se mogle postaviti barijere na protok podacima. Za dva tjedna EU vlade će početi sa internim pregovorima oko „mogućih odluka za adekvatnost (osobni podaci) i ekvivalentnost (financijske usluge)“ navodi se u istom dokumentu.

Godina koja je na izmaku obilježena je snažnim političkim previranjima, te su dionice kompanija Velike Britanije često izbjegavane od strane investitora. Usprkos tome, dionice nekih kompanija su zabilježile rast, a to su uglavnom one kompanije koje su u najvećoj mjeri ovisne o domaćem tržištu. FTSE indeks je u ovoj godini povećan za 15%, prateći rast Stoxx Europe 600 koji je povećan za 24%. Investicije u dionice su pojačane sredinom prosinca nakon što je partija premijera Johnsona osvojila većinu na općim izborima.

U proteklom tjednu nije bilo objavljenih financijskih pokazatelja za regiju Velike Britanije.

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,85188 na razinu od 0,85434, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,2999 na razinu od 1,3078.

JAPAN

Zapisnik sa sjednice MPC BoJ koja je održana 30. i 31. listopada je pokazao da većina članova ovog tijela smatra da su rizici usporenja u drugim ekonomijama i dalje značajni. Takve okolnosti, prema članovima ovog tijela, jačaju pristrasnosti ka politici kamatnih stopa. Većina članova smatra da će u budućnosti postojati mogućnost da se zamah ka dostizanju ciljane razine inflacije izgubi.

Bivši viceguverner BoJ Mutoh smatra da je BoJ skoro iscrpila alate koji stoje na raspolaganju monetarnoj politici kojima može da potakne ekonomiju, jer će produbljivanje negativnih kamatnih stopa, koje će se najvjerojatnije dogoditi ukoliko se nastavi sa mjerama ekspanzivne politike, učiniti više štete nego koristi. Pod politikom koja je nazvana “kontrola krive prinosa” BoJ održava kratkoročne kamatne stope na razini od -0,1% a dugoročne na oko 0% kroz politiku otkupa vrijednosnih papira sa ciljem dostizanja inflatornog cilja od 2%.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks ukupnih industrijskih aktivnosti	LISTOPAD	-4,3%	-4,3%	1,9%
2.	Vodeći indeks (final.)	LISTOPAD	91,8	91,6	91,9
3.	Konicidirajući indeks (final.)	LISTOPAD	94,8	95,3	100,4
4.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G)	STUDENI	-	-1,2%	6,4%
5.	Stopa nezaposlenosti	STUDENI	2,4%	2,2%	2,4%
6.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	STUDENI	-8,1%	-8,1%	-7,7%
7.	Maloprodaja (G/G) prelim.	STUDENI	-1,7%	-2,1%	-7,0%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 121,35 na razinu od 122,21. JPY nije zabilježio promjene u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY ostao nepromijenjen u odnosu na protekli tjedan na razini od 109,44.

NAFTA I ZLATO

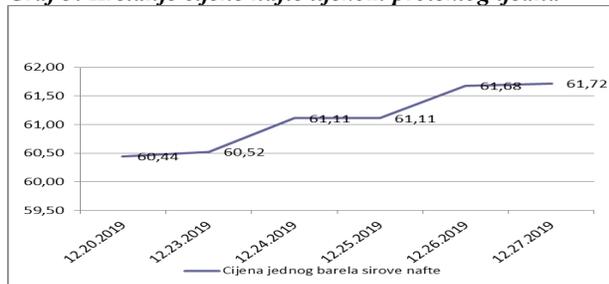
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 60,44 USD (54,55 EUR). Protekli tjedan na financijskom tržištu i na tržištu nafte bila je prilično mirna zbog praznika. Cijena jednog barela sirove nafte je tijekom tjedna bilježila rast. Ministar energije Rusije Novak je izjavio da je smanjenje obujma proizvodnje nafte od strane OPEC+ utjecalo na stabilizaciju globalnog tržišta nafte, ali da to ne može zauvijek trajati. Neizvjesnosti postoje u budućnosti i svakako nakon ožujka naredne godine do kada važi postojeći ugovor o obujmu proizvodnje nafte. Novak je istaknuo da Rusija mora da brani svoj tržišni udio, te će se ostaviti mogućnost naftnim kompanijama da razvijaju nove projekte. Novak nije specificirao bilo kakve aktivnosti oko povlačenja Rusije iz sporazuma, ali je istaknuo da očekuje pregovore sa OPEC+ u narednoj godini.

Krajem tjedna nafta se održavla blizu najveće razine u posljednja tri mjeseca, nakon što su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD smanjene više nego što se očekivalo. Također, cijena nafte se nalazi na putu da zabilježi najveći mjesečni rast u skoro posljednjih godinu dana pod utjecajem špekulacija da dolazi do smanjenja ponude ovog energenta. Samo u ovom mjesecu cijena je povećana za skoro 12%, a dostigla je najveću razinu od sredine rujna.

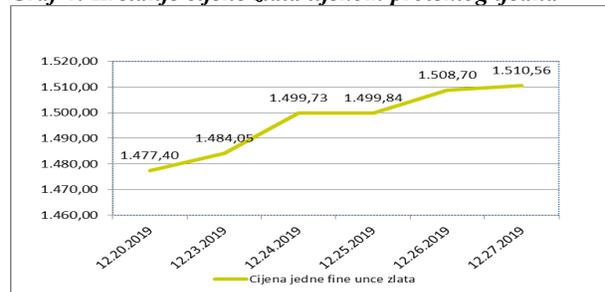
Na zatvaranju tržišta u petak cijena nafte je iznosila USD 61,72 (EUR 55,22), a što na tjednoj razini predstavlja rast od 2,12%.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.477,40 USD (1.333,51 EUR). Tijekom tjedna cijena zlata je bilježila tendenciju rasta, uglavnom zbog i dalje prisutne zabrinutosti investitora oko svjetske ekonomije, kao i geopolitičkih rizika. Od sredine tjedna cijena zlata se održavala na razini preko 1.500 USD po unci. Također, cijena zlata se nalazi na putu da zabilježi najveći godišnji rast od 2010. godine. Zlato je dostiglo najveću razinu u posljednjih sedam tjedana pod utjecajem zauzimanja investicijskih pozicija za 2020. godinu. Podaci o investiranju u zlato ukazuju na to da su središnje banke nastavile da povećavaju zalihe ovog plemenitog metala. Tijekom ove godine središnje banke su akumulirale preko 668 tona zlata, što je rast u odnosu na 2018. godinu. U osnovi, najvažniji pokretači trgovine zlatom su u ovoj godini bile upravo središnje banke koje su najveće količine zlata kupile tijekom prva dva tromjesečja 2019. godine, kada je izvršena kupovina 390 tona zlata. Investitori u zlato ističu da je ova godina najbolja za kupovinu zlata od 2010. godine, te je u ovoj godini cijena povećana za skoro 18%. Tržište zlata je u ovoj godini imalo koristi od geopolitičkih tenzija osobito na relaciji Kina-SAD, pokretanja procesa opoziva predsjednika SAD, trgovinskih tenzija između Japana i Južne Koreje, te protesta u Hong Kongu. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.510,56 USD (1.351,49 EUR), što je rast od 2,24% na tjednoj razini.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.